Jan Karski - ?yciorys

Jan Karski jest bohaterem ludzko?ci, a jego przes?anie ma fundamentalne znaczenie dla pami?ci zbiorowej spo?ecze?stw w Polsce i na ?wiecie.

Jan Kozielewski (Jan Karski to pseudonim) urodzi? si? w 1914 roku w ?odzi. Wychowa? si? w katolickiej rodzinie jako najm?odszy z o?miorga rodze?stwa.
Uko?czy? prawo i dyplomacj? na Uniwersytecie Lwowskim oraz Wo?y?sk? Szko?? Podchor??ych Rezerwy. Tu? przed wybuchem II wojny ?wiatowej rozpocz?? karier? dyplomatyczn? w Ministerstwie Spraw Zagranicznych.

Po wkroczeniu Rosjan na wschodnie tereny Polski we wrze?niu 1939 roku, Karski wraz z tysi?cami polskich oficerów znalaz? si? w sowieckiej niewoli. Dzi?ki szcz??liwemu splotowi okoliczno?ci przedosta? si? do niemieckiej strefy okupacyjnej i uciek? z transportu, podczas gdy wi?kszo?? jego towarzyszy broni zamordowano w 1940 roku w Katyniu.

Po dotarciu do Warszawy Karski zaanga?owa? si? w dzia?alno?? ruchu oporu i zosta? kurierem Polskiego Pa?stwa Podziemnego. Obdarzony fotograficzn? pami?ci? i w?adaj?cy kilkoma j?zykami kilkukrotnie wyrusza? z misj? do polskiego rz?du na uchod?stwie we Francji i Wielkiej Brytanii, przewo??c tajne instrukcje i rozkazy. Podczas trzeciej misji zosta? aresztowany i torturowany przez Gestapo, próbowa? pope?ni? samobójstwo. Po odbiciu przez ?o?nierzy Armii Krajowej kontynuowa? konspiracyjn? dzia?alno??.

W ramach przygotowa? do ostatniej i najwa?niejszej misji Karski dwukrotnie zosta? wprowadzony do warszawskiego getta, by na w?asne oczy zobaczy? tragiczn? sytuacj? ?ydów. W przebraniu ukrai?skiego ?o?nierza sp?dzi? równie? kilka godzin w obozie przej?ciowym w Izbicy, z którego ?ydów transportowano do obozów zag?ady w Sobiborze i na Majdanku. Tam ponownie widzia? nieludzko traktowanych, umieraj?cych z g?odu i rozstrzeliwanych ludzi.

W 1942 roku Karski przekaza? informacje o eksterminacji ?ydów zachodnim sojusznikom. Osobi?cie dostarczy? szczegó?owe raporty i jako naoczny ?wiadek zaapelowa? do brytyjskiego Ministra Spraw Zagranicznych Anthony'ego Edena, przedstawicieli brytyjskich mediów i establishmentu o podj?cie dzia?a? maj?cych na celu powstrzymania Holokaustu. W lipcu 1943 roku, w dwa miesi?ce po zag?adzie warszawskiego getta, Karski spotka? si? w Bia?ym Domu z Prezydentem Stanów Zjednoczonych, Franklinem D. Rooseveltem. Rozmowy Karskiego nie przynios?y oczekiwanych rezultatów, a interwencja aliantów nigdy nie nast?pi?a. Po wojnie Jan Karski pozosta? w USA, nie móg? wraca? do komunistycznej Polski. Po uko?czeniu studiów i uzyskaniu doktoratu na Uniwersytecie Georgetown w Waszyngtonie, przez czterdzie?ci lat wyk?ada? stosunki mi?dzynarodowe i teori? komunizmu w tamtejszej School of Foreign Service, ku?ni ameryka?skiej elity dyplomatycznej. Z biegiem lat Jan Karski stawa? si? mi?dzynarodow? ikon? walki o godno?? i prawa cz?owieka oraz sprzeciwu wobec totalitaryzmów. Niewiele jest we wspó?czesnej historii Polski postaci, które w tak niezwyk?y sposób uosabiaj? uniwersalne warto?ci, takie jak odpowiedzialno?? za losy bli?nich, odwaga i prawo??. Dramatyczny przebieg II wojny ?wiatowej, polityka Aliantów i los europejskich, w tym polskich, ?ydów, a tak?e wypadki ludobójstwa po 1945 roku, sprawi?y, ?e misja Jana Karskiego pozosta?a niedoko?czona i stawia przed nami moralny obowi?zek jej kontynuowania.